

**Натисніть тут, щоб
купити книгу на сайті
або замовляйте за телефоном:
(0352) 51-97-97, (067) 350-18-70,
(066) 727-17-62**

ЗМІСТ

Теми 1–2. Любов будеє родину	4
Тема 3. Моя родина	7
Тема 4. Батько в сім'ї	10
Тема 5. Мама в сім'ї	12
Тема 6. Дитина в сім'ї та родині	15
Теми 7–8. Обов'язки дітей у сім'ї та родині	18
Тема 9. Спілкування в родині	23
Тема 10. Родинний дім	26
Теми 11–12. Мудрість батьківського повчання	29
Тема 13. Свято в родині	31
Тема 14. Вдячність дітей своїм батькам	35
Тема 15. Спішімо творити добро	38
Теми 16–18. Різдво Христове в Україні. Різдво Ісуса Христа — свято єдності родини	41
Теми 19–20. Земля мого роду	45
Тема 21. Моя рідня	49
Тема 22. Земля мого народу	51
Теми 23–24. Духовні багатства мого народу	56
Тема 25. Гостинність та щедрість українців	61
Тема 26. Роль духовних провідників у житті нашого народу	64
Тема 27. Великодні звичаї в українській родині	67
Тема 28. Воскресіння Христове — найбільше християнське свято	69
Тема 29. Роль жінки у житті народу	71
Тема 30. Славні українські роди	72
Тема 31. Добра родина, добра дитина — щасливий народ, церква і держава	75

Теми 1-2

ЛЮБОВ БУДУЄ РОДИНУ

Любов — основа сім'ї. Любов дарує життя. Там де є любов і доброта, там є Бог.

ДЕ ЙДЕ ЛЮБОВ, МИ ЙДЕМО ТАКОЖ

Американська народна казка

Вийшла жінка зі свого будинку і побачила трьох незнайомих чоловіків із довгими сивими бородами, які сиділи в садку.

— Я вас не знаю, але, можливо, ви голодні, — сказала вона. — Прошу вас, заходьте і поїжте.

— Чи твій чоловік удома?

— Ні, — відповіла вона, — його немає удома.

— В такому разі ми не можемо увійти.

Увечері, коли її чоловік повернувся додому, вона розказала йому про все, що трапилось.

— Йди і скажи їм, що я є вдома, і запроси їх у дім.

Жінка вийшла і запросила старців увійти. Але ті відповіли:

— Ми ніколи не заходимо в дім разом.

— Чому ж це? — здивувалась жінка.

Один із старців дав таке пояснення:

— Мене звати Багатство. А цього — Благополуччя, — вказав він на одного із своїх товаришів, — а от

того мого приятеля звати Любов. Тепер йди додому, — додав він, — і порадься з чоловіком, кого ж запросити.

Жінка повернулась додому і розповіла про все своєму чоловікові. Той страшенно зрадів:

— Чудово! Якщо така справа, треба запросити Багатство. Нехай заходить і сповнить багатством нашу домівку.

— А може, нам слід запросити Благополуччя? — запитала жінка.

Їхня невістка прислухалась до цієї бесіди з іншого кінця кімнати, а тоді вирішила попросити:

— Не було б краще запросити Любов? Наш дім був би тоді сповнений любов'ю.

— Нехай станеться так, як каже невістка, — сказав чоловік до жінки, — іди і запроси Любов бути нашим гостем. Старець піднявся і попрямував до хати. Інші двоє чомусь пішли за ним.

— Я ж просила тільки Любов, — сказала до них жінка, — чому ви так само йдете до нашого дому?

— Якщо б ти запросила Багатство чи Благополуччя, інші двоє залишилися б надворі, — відповіли разом старці. — Але ти запросила Любов, а там, де Любов йде, ми йдемо також.

Там, де є Любов, є також Багатство і Благополуччя.

Один хлопчик завжди приходив до школи, тримаючи міцно затиснутий лівий кулачок. Коли вчителька викликала його, він уставав і відповідав на запитання, проте ліву долоньку усе ж не розтискав. Писав хлопчик правою рукою, проте й тоді його лівиця була стиснена.

Нарешті вчителька, аби задовольнити цікавість інших учнів, спитала, чому він так робить.

Хлопчик спершу не хотів відповідати, але згодом, зваживши на прохання вчительки та щоб пояснити все друзям із класу, поділився своєю таємницею.

“Кожного ранку, коли я виходжу до школи, мама цілує мою ліву руку, а потім, закриваючи долоню, усміхається і каже: “Дитино, добре тримай тут мамин поцілунок!” Тому моя ліва рука завжди затиснена: я тримаю матусин поцілунок”.

Як сонечко прокинеться,
Я теж із ним встаю
І ніжно обіймаю
Матусеньку мою:
“Доброго ранку, люба”, –
Кажу я ніжно їй.
У відповідь: “Прокинувся,
Лебедику ти мій!”
І нам обом так люблю,
Так тепло на душі:
Здається, все радіє
Матусі і мені.

Тема 25

ГОСТИННІСТЬ ТА ЩЕДРІСТЬ УКРАЇНЦІВ

Доброзичливість, щирість, ознаки гостинності.

ГОСТИННІСТЬ У ЗВИЧАЯХ УКРАЇНЦІВ

Хто входив в українську хату, в першу чергу “кланявся святим образам”. Привіти поміж людьми, при зустрічі і відході, були врочисті та повні пошани до людей: “Гість в дім — Бог в дім! Милости просимо — сідайте! Не погордіть нашим хлібом–сіллю!” — “Ідіть з Богом та нас не забувайте”.

Із давніх–давен було заведено, що той, хто відвідає оселю, тривалий час вважається своїм, оскільки прилучається до духів цього дому, скуштувавши трапези або обігрівшись біля вогнища. Тому природно, що господарі робили все, щоб почастувати (тобто віддати почесь) прибульця. З часом це переросло у звичай обов’язкового пригощання (частування) гостей. Зокрема, на столі завжди й неодмінно мали лежати кусень хліба та щіпка солі — ці головні атрибути слов’янського хлібосольства. Крім того, вважалося, що той, хто скуштує кусень хліба з сіллю, отримає Господнє благословіння і ніколи не посміє скривдити того, хто частує.

Головним у звичаї частування було таке правило:

“Спочатку нагодуй людину, а потім вже й розпитуй її”. При цьому вважалося непристойним дізнаватися в по-дорожнього або гостя про мету його приходу. У більш давні часи, перш ніж почастивати, господиня мила гостеві ноги. До речі, цей стародавній звичай протримався серед українців аж до XIX ст. (його опис подає, наприклад, Тарас Шевченко в поемі “Наймичка”). В українців гостина, споживання їжі завжди розпочиналися молитвою.

Не прийнято було ходити в гості під час польових робіт. Засуджувалося гостювання і в будні дні — тоді родичів або сусідів відвідували лише у господарських справах, а ритуал прийому гостя в такому разі спрощувався. Поширеним правилом прийому гостя, котрий прийшов хоча б у звичайній справі, залишалося обов’язкове запрошення зайти до хати “хоча б на хвилинку”. Гість повинен був переступити поріг хати, тобто виявити повагу до домочадців та їхніх предків. З цієї ж причини намагалися посадити гостя і за стіл, попередньо накривши його скатертиною і подавши хліба з сіллю.

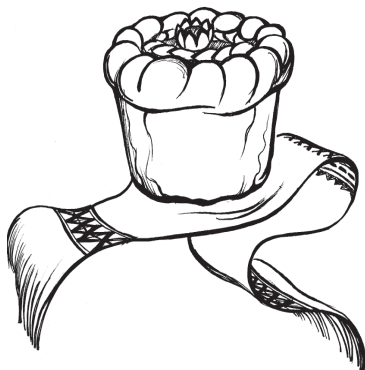
Приводом для гостини слугували великі свята: Різдво, Трійця, Великдень, храмові свята, іноді недільні дні, а також сімейні урочистості — весілля, хрестини. Обов’язково сходилися на похорони і поминки.

Відповідно до народного етикету гості приходили за запрошенням. Воно лунало наприкінці кожного гостювання: “Приходьте вже й ви до нас”, — зверталися гості до господарів. До приходу гостей ретельно готувалися — пекли хліб, готували святкові страви,

іноді подарунки дітям, яких було прийнято залишати вдома. Господарі по закінченні застілля також "віддарювали" гостей — хлібом та пирогами.

Під час трапези гостей садовили на найзручніші місця, а найдорожчих — на почесне місце, покуть. Господарі, як правило, не сідали за стіл, а прислужували, постійно запрошуючи гостей їсти: господиня — жінок, господар — чоловіків. Гості ж перед кожною новою стравою чекали запрошення і розпочинали їсти тільки після неодноразової "принуки"; самостійно вони не сміли ні брати щось зі столу, ні виходити з-за столу. Таким чином процес трапези розтягувався надовго. Сигналом до його закінчення слугувало внесення хліба з сіллю. Словами "Спасибі за хліб, за сіль, за кашу і милість вашу" гості дякували господарям за гостину і гостинність.

Вдячність за трапезу висловлювалась обов'язково і самому Всевишньому.

Тоді він знову прокричав: “Ти переможець!”

Голос відповів: “Ти переможець!”

Здивованим нерозуміючим поглядом хлопчик дивився на батька. Тоді батько пояснив синові: “Люди називають цей голос ВІДЛУННЯ, а насправді це — життя. Воно повертає тобі все, що ти говориш чи робиш. Наше життя – це просте відображення наших вчинків. Життя поверне тобі все, що ти дав йому”.

Як важливо пам'ятати, що кожную хвилину наші діти вбирають те, що потім луною життя нам відгукнеться.

МОЛИТВА МИТРОПОЛИТА АНДРЕЯ ШЕПТИЦЬКОГО “ЗА УКРАЇНСЬКУ РОДИНУ”

Боже великий, Боже отців наших! Дай нашому народові якнайбільше добрих, святих християнських родин.

Дай нам таких батьків, які прилюдно і відверто визнавали б Твою Божественну Євангелію і з любов'ю Тобі служили. Дай нам батьків, які для своїх дружин були б прикладом християнського життя, правдивими опікунами та добрими провідниками в житті.

Дай нам таких матерів, що вміли б добре, по-християнськи виховувати своїх дітей, а для чоловіків були б поміччю, потіхою та доброю радою.

Дай нам таких дітей, які були б потіхою та славою батьків і красою свого народу.

Благослови, всемогутній Боже, український нарід. Даруй йому ласку вірно тобі служити і доступити колись вічної нагороди в небі, бо тобі, Боже, у Святій Тройці єдиний, Отче, Сину і Духу Святий, належить вся слава, честь і поклон на віки віків. Амінь.

